

Sisällysluettelo

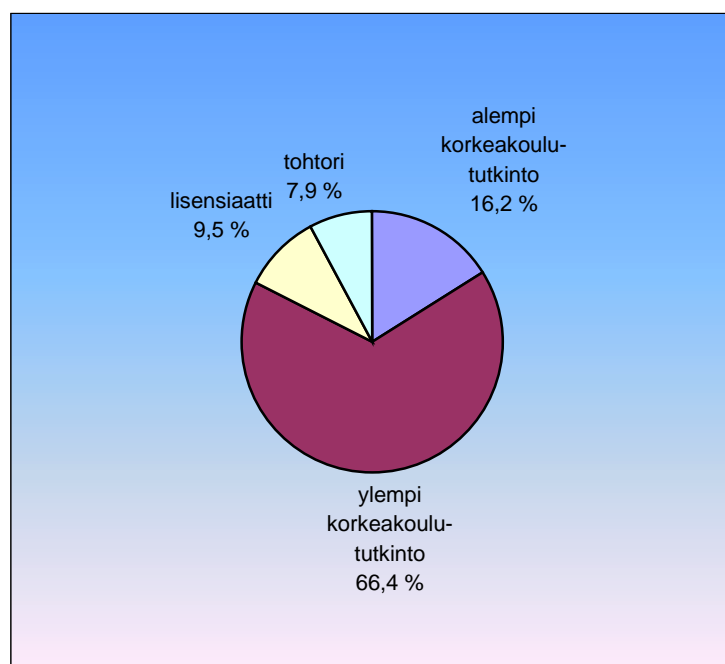
15	VALTIOTIETEELLINEN TIEDEKUNTA.....	188
15.1	VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	188
15.2	PÄÄAINELAITOS	189
15.3	YLIOPISTO-OPINNOT JA MUU KOULUTUS.....	190
15.3.1	<i>Opintojen kesto</i>	<i>190</i>
15.3.2	<i>Muu koulutus.....</i>	<i>191</i>
15.3.3	<i>Harjoitteluun ja opiskelijavaihtoon osallistuminen.....</i>	<i>191</i>
15.4	TYÖHISTORIA.....	193
15.4.1	<i>Opiskeluaikainen työkokemus.....</i>	<i>193</i>
15.4.2	<i>Työkokemus vuonna 1997 suoritettun tutkinnon jälkeen.....</i>	<i>193</i>
15.5	TYÖLLISYYSTILANNE VALMISTUMISHETKELLÄ VUONNA 1997	194
15.5.1	<i>Valmistumishetken työllisyystilanne pääainelaitoksen mukaan</i>	<i>195</i>
15.5.2	<i>Valmistumishetken työllisyystilanne tutkintoasteen mukaan</i>	<i>195</i>
15.6	TYÖLLISYYSTILANNE SYKSYLLÄ 2000.....	196
15.6.1	<i>Työllisyystilanne syksyllä 2000 pääainelaitoksen mukaan.....</i>	<i>197</i>
15.6.2	<i>Työllisyystilanne syksyllä 2000 vuonna 1997 suoritettun tutkinnon mukaan.....</i>	<i>197</i>
15.6.3	<i>Työttömyys</i>	<i>198</i>
15.6.4	<i>Työvoimatoimiston tukitoimien hyödyntäminen.....</i>	<i>199</i>
15.6.5	<i>Työnhakukoulutukseen ja urasuunnitteluun osallistuminen</i>	<i>199</i>
15.7	NYKYINEN TYÖ	200
15.7.1	<i>Yleisimmät ammatit.....</i>	<i>200</i>
15.7.2	<i>Nykyisen työsuhteen alkamisajankohta ja työsuhteen laatu</i>	<i>200</i>
15.7.3	<i>Asema työpaikan organisaatiossa.....</i>	<i>201</i>
15.7.4	<i>Työnantajan toimiala.....</i>	<i>202</i>
15.7.5	<i>Työnantajaryhmät</i>	<i>202</i>
15.7.6	<i>Työpaikan sijainti.....</i>	<i>203</i>
15.7.7	<i>Nykyisen työn ja yliopistokoulutuksen vastaavuus.....</i>	<i>205</i>
15.8	TYÖNHAKUPROSESSI.....	206
15.8.1	<i>Työnhakumenetelmät ja niiden tuloksellisuus.....</i>	<i>206</i>
15.8.2	<i>Mitä kautta nykyinen työ saatu?</i>	<i>207</i>
15.8.3	<i>Työpaikan saantiin vaikuttaneet tekijät</i>	<i>208</i>
15.9	OPINTOJEN ANTI.....	209
15.9.1	<i>Opitun hyödyntäminen nykyisessä työssä.....</i>	<i>209</i>
15.9.2	<i>Opintojen antamat valmiudet.....</i>	<i>210</i>

15 VALTIOTIETEELLINEN TIEDEKUNTA

15.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneista 392 henkilöstä 241 palautti kyselylomakkeen, valtiotieteilijöiden vastausprosentiksi muodostui siis 61,5. Valtiotieteellisessä tiedekunnassa tutkinnon suorittaneet jäivät jonkin verran kaikkien tiedekuntien keskimääräisestä vastausprosentista, joka oli 64,4. Valtiotieteilijöiden vastausprosentti oli oikeustieteilijöiden jälkeen toiseksi alhaisin. Kysely lähetettiin myös Svenska social- och kommunalhögskolanissa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneille.⁴⁴

Valtiotieteilijöistä 160 oli suorittanut vuonna 1997 Helsingin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon ja 39 alemman korkeakoulututkinnon. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista 17 oli suorittanut tutkintonsa Svenska social- och kommunalhögskolanissa. Licensiaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa vuonna 1997 suorittaneita vastaajissa oli 23 ja tohtorin tutkinnon suorittaneita 19. Seuraavassa kuviossa näkyy valtiotieteilijöiden prosentuaalinen jakautuminen vuonna 1997 Helsingin yliopistossa suoritettuna tutkinnon mukaan.

Kuvio 97. Valtiotieteilijävastaajien prosentuaalinen jakautuminen Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 suoritettuna tutkinnon mukaan. N = 241.

⁴⁴ Valtiotieteellisestä tiedekunnasta valmistuneiden sijoittumista on aiemmin tutkinut Kivilahti 1995 ja 1996.

Naisia valtiotieteilijöistä oli 64,7%, joka on hieman enemmän kuin koko vastaajajoukossa, jossa naisia oli noin 63%. Valtiotieteilijöistä 17,0% ilmoitti olevansa ruotsinkielisiä. Keskimäärin valtiotieteilijävastaajat olivat syntyneet vuonna 1966 eli täyttivät tutkimusvuonna 34 vuotta. Naiset olivat keskimäärin noin vuoden miehiä nuorempia.

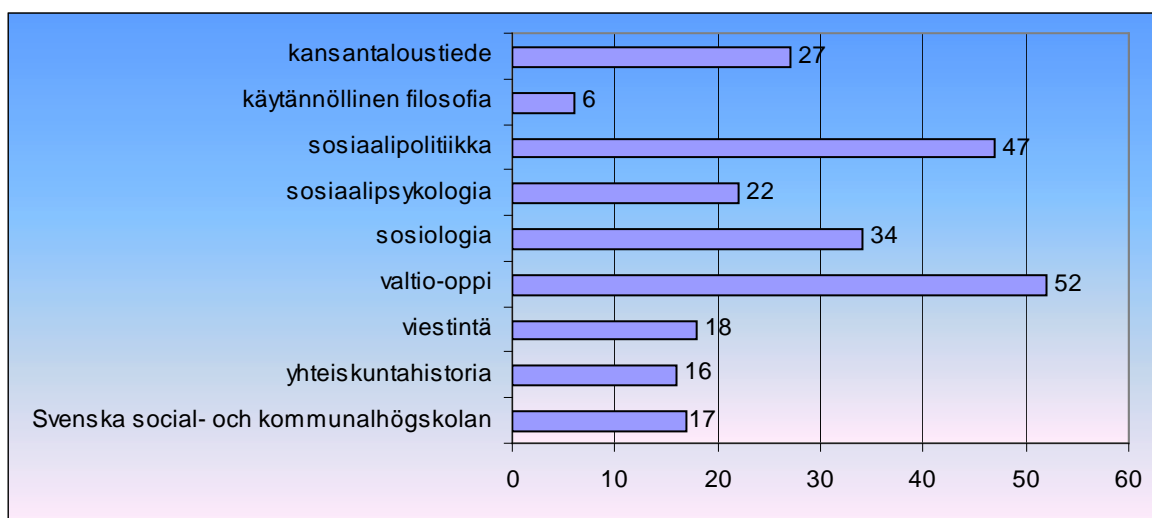
15.2 PÄÄAINELAITOS

Suurin osa valtiotieteilijöistä oli valmistunut vuonna 1997 suorittamaansa tutkintoon pääainelaitoksenaan valtio-opin laitos. Seuraavaksi yleisimmät pääainelaitokset olivat sosiaalipolitiikan, sosiologian, kansantaloustieteen ja sosiaalipsykologian laitokset. Hieman vähemmän vastaajissa oli viestinnän ja yhteiskuntahistorian sekä käytännöllisen filosofian laitoksilta valmistuneita. Tilastotiede pääaineenaan valmistuneita oli vastaajissa vain yksi, hänet on tilastoinnissa sisällytetty sosiologian pääainelaitoksella tutkintonsa suorittaneisiin, sillä vastaajan laajin sivuaine oli sosiologia.

Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet on luettu tilastoissa yhdeksi ryhmäksi, sillä vastaajamäärä ei mahdollistanut pääaineittaista tarkastelua. Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet on kuitenkin haluttu pitää erillään muita ryhmistä. Tutkimustuloksia tulkittaessa on kuitenkin syytä muistaa, että Svenska social- och kommunalhögskolanissa voidaan suorittaa vain alempi korkeakoulututkinto.

Valtiotieteilijöitä tarkastellaan seuraavassa pääainelaitoksen⁴⁵ (Svenska social- och kommunalhögskolan kuitenkin omana ryhmänään) mukaan, sillä pääaineittain tarkasteltuna useiden pääaineiden kohdalla vastaajien määrä olisi jäänyt liian pieneksi tilastollisten ja tietoturvaltaan riittävien yhteenvetojen tekemiseksi. Pääainelaitoksen mukaan kyselyyn vastanneet valtiotieteilijät jakautuvat seuraavasti:

⁴⁵ Valtiotieteellisen tiedekunnan laitokset ja tieto siitä, mitkä oppiaineet niihin lukeutuvat ovat nähtävissä esimerkiksi valtiotieteellisen tiedekunnan Internet –sivuilla osoitteessa <http://www.valt.helsinki.fi/#laitos>.

Kuvio 98. Valtiotieteilijävastaajien jakautuminen Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 suoritetun tutkinnon pääainelaitoksen mukaan. Sosiologian pääainelaitokseen on sisällytetty yksi tilastotiede pääaineenaan valmistunut.

15.3 YLIOPISTO-OPINNOT JA MUU KOULUTUS

15.3.1 Opintojen kesto

Vuonna 1997 alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet valtiotieteilijät olivat kirjoittautuneet Helsingin yliopistoon ensimmäisen kerran keskimäärin vuonna 1991, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet vuonna 1990, lisensiaatin tutkinnon suorittaneet vuonna 1982 ja tohtorin tutkinnon suorittaneet vuonna 1980.

Alemman korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneet valtiotieteilijät arvioivat opintojensa kestäneen keskimäärin 4,3 vuotta mahdolliset välivuodet pois lukien ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet keskimäärin 5,9 vuotta. Miehillä keskimääräiset opiskeluajat olivat hieman naisia lyhyemmät.

Lyhimmät opiskeluajat olivat niillä alemman korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneilla, joiden pääainelaitos oli sosiaalipolitiikka, heillä opiskeluaika mahdolliset välivuodet pois lukien oli keskimäärin 3,9 vuotta. Pisimpään alempaan korkeakoulututkintoon olivat opiskelleet sosiologian laitoksella pääaineensa suorittaneet, joilla kandidaatin tutkinnon suorittaminen oli kestänyt keskimäärin 6,0 vuotta mahdolliset välivuodet pois lukien. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden sosiologian määrä oli kuitenkin hyvin pieni.

Ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneista lyhimmät valmistumisajat olivat niillä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla vastaajilla, joiden pääainelaitos oli kansantaloustiede. Nämä vastaajat arvioivat ylempään korkeakoulututkintoon opiskelun kestäneen keskimäärin 5,2 vuotta mahdolliset välivuodet pois lukien. Selvästi kauimmin maisterin tutkinnon suorittaminen oli kestänyt käytännöllisen filosofian pääainelaitoksen edustajilla, jotka arvioivat keskimääräiseksi opiskeluajaksi 7,6 vuotta.

15.3.2 Muu koulutus

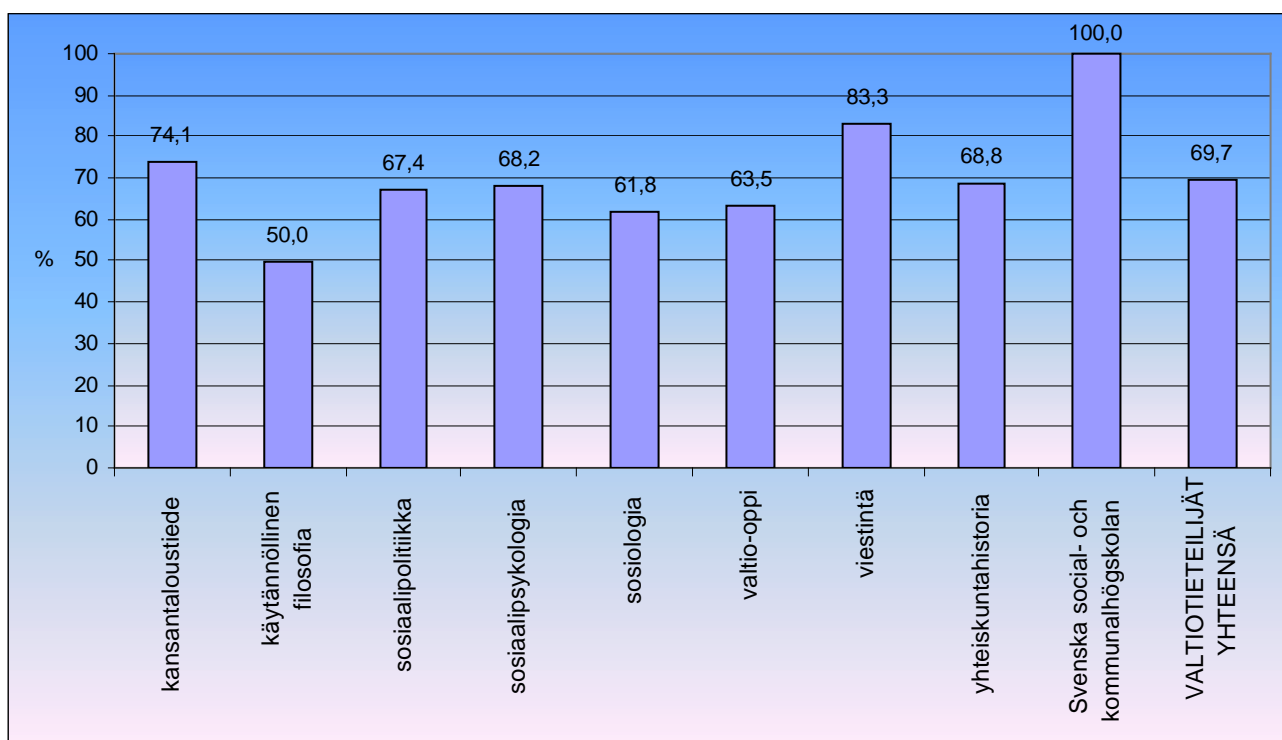
Valtiotieteilijöistä noin 40% ilmoitti suorittaneensa jonkin tutkinnon tai tutkintoja ennen vuonna 1997 Helsingin yliopistossa suorittamaansa tutkintoa. Tässä kyseeseen voi tulla esimerkiksi vuonna 1997 maisterin tutkinnon suorittaneen aiemmin suorittama kandidaatin tutkinto, lisensiaatin aiemmin suorittama maisterintutkinto tai tohtorin aiemmin suorittama alempi tutkinto. Näiden lisäksi kyseeseen voivat tulla myös muiden alojen ja koulutusasteiden tutkinnot. Miehillä oli hieman naisia useammin ennen vuonna 1997 suoritettua tutkintoa suoritettu tutkinto/tutkintoja. Muita useammin vuoden 1997 tutkintoa edeltäviä tutkintoja oli sosiaalipolitiikan, sosiaalipsykologian ja sosiologian pääainelaitoksen edustajilla ja vähiten Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneilla sekä käytännöllisen filosofian pääainelaitoksen edustajilla.

Noin 17% valtiotieteilijöistä ilmoitti suorittaneensa jonkin tutkinnon/tutkintoja sen jälkeen, kun sai tutkintonsa suoritetuksi. Naiset olivat suorittaneet vuonna 1997 suoritettua tutkinnon jälkeen tutkinnon/tutkintoja hieman miehiä useammin. Eniten vuonna 1997 suoritettua jälkeen suoritettuja tutkintoja oli yhteiskuntatieteen ja kansantaloustieteen pääainelaitokselta valmistuneilla sekä Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneilla ja vähiten viestintä pääaineenaan valmistuneilla, joista kukaan ei ollut suorittanut tutkintoa vuoden 1997 jälkeen.

Lisävalmiuksia antavaa täydennyskoulutusta vuonna 1997 suorittamansa tutkinnon jälkeen oli katsonut aiheelliseksi hankkia noin 30% valtiotieteilijöistä. Miehillä oli täydennyskoulutusta hieman naisia useammin. Täydennyskoulutusta oli muita useammin sosiologeilla ja yhteiskuntahistorioitsijoilla ja muita harvemmin viestintä pääaineenaan valmistuneilla sekä Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneilla.

15.3.3 Harjoitteluun ja opiskelijavaihtoon osallistuminen

Seitsemän kymmenestä valtiotieteilijöistä ilmoitti osallistuneensa opintoihin liittyvään harjoitteluun yliopisto-opintojensa aikana. Naisista harjoitteluun ilmoitti osallistuneensa 74% ja miehistä 62%. Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneista kaikki olivat osallistuneet opintoihin liittyvään harjoitteluun. Myös viestinnän ja kansantaloustieteen pääainelaitosten edustajat olivat osallistuneet harjoitteluun selvästi muita useammin. Edellisistä harjoitteluun ilmoitti osallistuneensa noin 83% ja jälkimmäisistä 74%. Muita selvästi harvemmin harjoitteluun olivat osallistuneet käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet, joista puolet ilmoitti osallistuneensa opintoihin liittyvään harjoitteluun.

Kuvio 99. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden osallistuminen opintoihin liittyvään harjoitteluun.

Yliopisto-opintojensa aikana ulkomailla opiskelijavaihdossa tai omatoimisesti opiskellen ilmoitti valtiotieteilijöistä olleensa noin 23%. Miehistä noin 31% ja naisista hieman vajaa viidennes ilmoitti osallistuneensa opiskelijavaihtoon ulkomailla. Muita useammin ulkomailla olivat opiskelleet kansantaloustieteilijät, joista lähes puolet ilmoitti osallistuneensa ulkomaiseen opiskelijavaihtoon. Myös valtio-opin ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneista yli kolme kymmenestä oli opiskellut ulkomailla. Sen sijaan Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneista vain noin 6% ilmoitti osallistuneensa ulkomailla opiskeluun, sosiaalipsykologia pääaineenaan valmistuneilla vastaava luku oli vain noin 9%.

Kansainväliseen työharjoitteluun ilmoitti yliopisto-opiskelijensa aikana osallistuneensa puolestaan noin 6% valtiotieteilijöistä. Valtiotieteilijämiehet ilmoittivat osallistuneensa kansainväliseen työharjoitteluun ulkomailla hieman naisia useammin. Yhteiskuntahistorian laitoksella pääaineensa suorittaneista lähes 19% ja kansantaloustieteilijöistä noin 15% ilmoitti osallistuneensa kansainväliseen työharjoitteluun, sen sijaan käytännöllisen filosofian ja viestinnän laitoksilla pääaineensa suorittaneista kukaan ei ilmoittanut osallistuneensa kansainväliseen työharjoitteluun.

15.4 TYÖHISTORIA

15.4.1 Opiskeluaikainen työkokemus

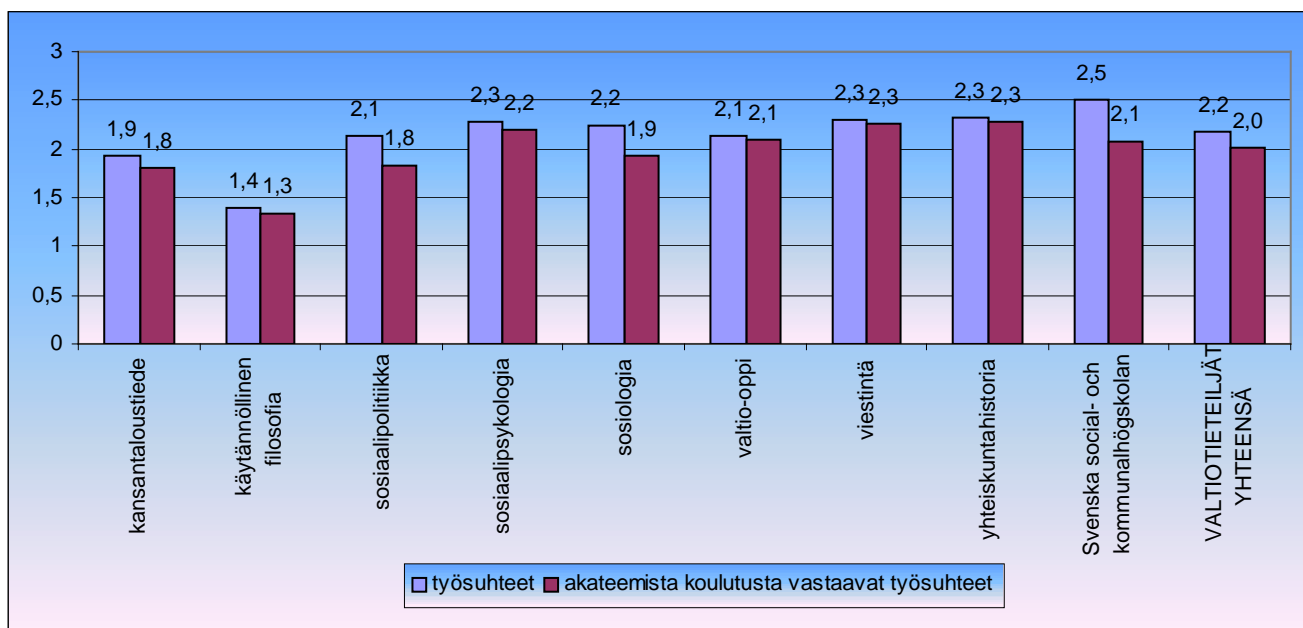
Valtiotieteilijöistä noin 27% ilmoitti, ettei omaa yliopisto-opintojensa ajalta oman alansa työkokemusta. Miehistä 81% ja naisista 69% ilmoitti hankkineensa oman alan opiskeluaikaista työkokemusta. Muita useammin oman alan työkokemusta olivat hankkineet viestinnän laitoksella pääaineensa suorittaneet sekä Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet, edellisistä omana alan työkokemusta oli peräti 94%:lla ja jälkimmäisistä 88%:lla. Käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneilla vastaava luku oli vain 20%.

Yliopisto-opiskelujen aikana hankitun oman alan työkokemuksen määrä oli keskimäärin 39 kuukautta kaikki tutkintoasteet huomioiden. Miehillä oman alan työkokemusta opiskeluajalta oli keskimäärin 49 kuukautta ja naisilla 32 kuukautta. Alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla omaa alaa vastaavaa opiskeluaikaista työkokemusta oli keskimäärin 27 kuukautta. Eniten oman alaan liittyvää työkokemusta olivat opiskeluaikanaan hankkineet ne, joiden pääainelaitos oli sosiaalipolitiikka, sosiologia tai viestintä. Vähiten oman alan opiskeluaikaista työkokemusta olivat hankkineet Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet sekä sosiaalipsykologian, yhteiskuntahistorian ja käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet.

15.4.2 Työkokemus vuonna 1997 suoritettua tutkintoa jälkeen

Valtiotieteilijöillä oli ollut oman ilmoituksensa mukaan keskimäärin 2,2 työsuhdetta vuonna 1997 suoritettua tutkintoa jälkeen. Näistä 2,2 työsuhdesta keskimäärin 2,0 oli valtiotieteilijöiden oman arvion mukaan akateemista tutkintoa vastaavia. Mukaan on laskettu myös mahdolliset valmistumishetkellä olleet ja nykyiset työsuhdet. Naisilla työsuhdetta oli ollut keskimäärin 2,2 ja näistä akateemista tutkintoa vastaavia 2,0; miehillä työsuhdetta oli keskimäärin 2,0 ja näistä lähes kaikki akateemista tutkintoa vastaavia.

Eniten työsuhdetta oli ollut sosiaalipsykologian, viestinnän ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneilla sekä Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneilla. Vähiten työsuhdetta oli puolestaan käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneilla. Valtio-opin, viestinnän ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneilla lähes kaikki työsuhdet olivat akateemista koulutusta vastaavia.

Kuvio 100. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden työsuhteiden lukumäärä yhteensä ja akateemista koulutusta vastaavien työsuhteiden lukumäärä Helsingin yliopistossa vuonna 1997 suoritettun tutkinnon jälkeen syksyyn 2000 mennessä pääainelaitoksen mukaan.

15.5 TYÖLLISYYSTILANNE VALMISTUMISHETKELLÄ VUONNA 1997

Valtiotieteilijöistä noin 48% ilmoitti olleensa valmistumishetkellään vuonna 1997 opiskeluaansa vastaavassa työssä. Tämän lisäksi hieman yli 14% oli oman ilmoituksensa mukaan opiskeluaansa vastaamattomassa työssä. Miehet olivat selvästi naisia useammin opiskelualaa vastaavassa työssä ja naiset puolestaan miehiä useammin opiskelualaa vastaamattomassa työssä. Kolmannen ryhmän muodostavat ne vastaajat, jotka ilmoittivat, että heillä oli valmistumishetkellään työpaikka tiedossa. Valtiotieteilijöistä tässä tilanteessa oli valmistuessaan tutkintoonsa vuonna 1997 vain hieman alle 7%. Naisilla työpaikka oli tiedossa huomattavasti miehiä useammin.

Päätöimisiä perustutkinto-opiskelijoita valtiotieteilijöistä oli noin 11% ja päätöimisiä jatko-opiskelijoita noin 3%. Naiset olivat perustutkinto-opiskelijoina miehiä useammin kun taas jatko-opiskelijoiden kohdalla tilanne oli päinvastainen. Päätöimisena aikuisopiskelijana oli vain yksi vastaaja.

Yrittäjänä valtiotieteilijöistä oli valmistumishetkellään kaksi vastaajaa, yrittäjien määräksi jäi hieman alle 1%. Molemmat yrittäjät olivat miehiä. Kotona (esimerkiksi äitiyslomalla tai lapsia hoitamassa) sen sijaan oli valtiotieteilijöistä vain noin 3%. Kotona olleista kaikki olivat naisia, joten valtiotieteilijänaisista noin 5% oli valmistuessaan äitiyslomalla tai hoiti lapsia kotona.

Työttömänä työnhakijana ilmoitti valmistumishetkellään vuonna 1997 olleensa noin kymmenes valtiotieteilijöistä. Miehillä työttömyys oli hieman yleisempää: miehistä työttömänä oli valmistuessaan hieman alle 12% ja naisista hieman vajaa kymmenes.

15.5.1 Valmistumishetken työllisyystilanne pääainelaitoksen mukaan

Pääainelaitoksen mukaan tarkasteltuna selvästi muita useammin opiskelualaansa vastaavassa työssä valmistumishetkellä olivat viestinnän, kansantaloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitoksilla pääaineensa suorittaneet. Muita harvemmin opiskelualaa vastaavassa työssä olivat yhteiskuntahistorioitsijat. Opiskelualaa vastaamattomassa työssä olivat muita useammin sosiologian ja sosiaalipolitiikan laitoksilla pääaineensa suorittaneet mutta käytännöllinen filosofia pääaineenaan valmistuneista ei kukaan. Työpaikka oli tiedossa muita useammin yhteiskuntahistorian laitoksella pääaineensa suorittaneilla. Päätoimisia perustutkinto-opiskelijoita oli eniten Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneissa ja jatko-opiskelijoita kansantaloustieteilijöissä. Kotona sen sijaan olivat muita selvästi useammin sosiaalipsykologian pääaineenaan valmistuneet.

Työttömien työhakijoiden määrä oli selvästi suurin sosiologian ja käytännöllisen filosofian laitoksilla pääaineensa suorittaneissa, sen sijaan viestinnän laitoksella pääaineensa suorittaneista ja Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneista työttömänä ei ollut kukaan.

tilanne valmistumishetkellä vuonna 1997	vuonna 1997 suoritettun tutkinnon pääainelaitos									yhteensä
	kansantaloustiede	käytännöllinen filosofia	sosiaalipolitiikka	sosiaalipsykologia	sosiologia	valtiooppi	viestintä	yhteiskuntahistoria	Svenska social- och kommunalhögskolan	
opiskelualaa vastaavassa työssä	55,6%	50,0%	55,3%	45,5%	47,1%	43,1%	61,1%	25,0%	35,3%	47,5%
opiskelualaa vastaamattomassa työssä	7,4%		19,1%	18,2%	20,6%	11,8%	11,1%	18,8%	5,9%	14,3%
työpaikka tiedossa			2,1%	13,6%	2,9%	9,8%	11,1%	25,0%		6,7%
päätoiminen perustutkinto-opiskelija	11,1%	33,3%	8,5%		2,9%	11,8%	5,6%	6,3%	47,1%	10,9%
päätoiminen jatko-opiskelija	7,4%				5,9%	3,9%		6,3%		2,9%
päätoiminen aikuisopiskelija	3,7%									,4%
yrittäjä	3,7%						5,6%			,8%
kotona (esim. äitiysloma, lastenhoito)			2,1%	9,1%		3,9%		6,3%	5,9%	2,9%
työtön työnhakija (eikä työpaikkaa tiedossa)	7,4%	16,7%	8,5%	13,6%	17,6%	13,7%		12,5%		10,5%
muu tilanne	3,7%		4,3%		2,9%	2,0%	5,6%		5,9%	2,9%
yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%	100%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 39. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden (kaikki tutkintoasteet) työllisyystilanne valmistumishetkellä vuonna 1997 pääainelaitoksen mukaan. N = 238.

15.5.2 Valmistumishetken työllisyystilanne tutkintoasteen mukaan

Valtiotieteilijöistä olivat valmistuessaan opiskelualaa vastaavassa työssä valmistuessaan erityisesti tohtorit ja lisensiaatit. Alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista sen sijaan vain hieman yli neljä kymmenestä oli valmistuessaan opiskelualaansa vastaavassa työssä. Opiskelualaa vastaamattomissa työssä olivat sen sijaan muita useammin juuri alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet. Vain alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneissa oli henkilöitä, jotka ilmoittivat, että heillä oli työpaikka tiedossaan valmistumishetkellä.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita noin 28% oli päätoimisena perustutkinto-opiskelijana valmistuessaan. Tässä on syytä huomata Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet, joiden määrä on merkittävä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneissa valtiotieteilijöissä. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista perustutkinto-opiskelijana oli noin 9%. Kyseessä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden kohdalla voi olla tilanne, jossa he opiskelevat toista tutkintoa tai vaihtoehtoisesti se, että he ovat arvioineet valmistumishetkellään olleensa vielä siihen perustutkintoon päätoimisesti opiskelevia, johon valmistuivat kyseisellä hetkellä.

Lisensiaatit olivat muita useammin päätoimisena jatko-opiskelijana, mutta jatko-opiskelijoina oli myös tohtoreita ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Kotona äitiyslomalla tai lapsia hoitamassa oli eniten ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita mutta myös jonkin verran alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Tohtorin tutkinnon suorittaneista kukaan ei ollut työttömänä työnhakijana valmistumishetkellään, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla työttömyysprosentti oli 13,8, alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla 5,1 ja lisensiaateilla 4,3.

tilanne valmistumishetkellä vuonna 1997	vuonna 1997 suoritettu tutkinto				yhteensä
	alempi korkeakoulu-tutkinto ^a	ylempi korkeakoulu-tutkinto	lisensiaatti	tohtori	
opiskelualaa vastaavassa työssä	43,6%	40,9%	73,9%	84,2%	47,9%
opiskelualaa vastaamattomassa työssä	15,4%	16,4%	8,7%		14,2%
työpaikka tiedossa	2,6%	9,4%			6,7%
päätoiminen perustutkinto-opiskelija	28,2%	9,4%			10,8%
päätoiminen jatko-opiskelija		1,3%	13,0%	10,5%	2,9%
päätoiminen aikuisopiskelija		,6%			,4%
yrittäjä		,6%		5,3%	,8%
kotona (esim. äitiysloma, lastenhoito)	2,6%	3,8%			2,9%
työtön työnhakija (eikä työpaikkaa tiedossa)	5,1%	13,8%	4,3%		10,4%
muu tilanne	2,6%	3,8%			2,9%
yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

a. Sisältää Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet.

Taulukko 40. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden työllisyystilanne valmistumishetkellä vuonna 1997 tutkintoasteen mukaan. N = 240.

15.6 TYÖLLISYYSTILANNE SYKSYLLÄ 2000

Valtiotieteilijöistä noin 79% ilmoitti olevansa työssä syksyllä 2000 vastatessaan kyselyyn. Miehistä töissä ilmoitti olevansa lähes 75% ja naisista 81%. Päätoimisia perustutkinto-opiskelijoita oli vain yksi ja aikuisopiskelijoita kaksi. Päätoimisia jatko-opiskelijoita oli sen sijaan lähes 5%, miehistä jatko-opiskelijana oli syksyllä 2000 noin 6% ja naisista hieman alle 4%.

Yrittäjänä valtiotieteilijöistä oli syksyllä 2000 hieman alle 3%, miehistä yrittäjiä oli hieman alle 6% ja naisista vain hieman alle prosentti. Kotona äitiyslomalla tai lapsia hoitamassa oli valtiotieteilijöistä hieman yli 5%. Naisista oli kotona lähes 8% ja miehistäkin hieman yli 1%.

Työttömänä valtiotieteilijöistä oli syksyllä 2000 yhteensä 2,5%. Miehillä työttömyysprosentti oli 3,5 ja naisilla 1,9.

15.6.1 Työllisyystilanne syksyllä 2000 pääainelaitoksen mukaan

Muita useammin työssä syksyllä 2000 olivat sosiaalipolitiikan ja sosiologian laitoksilla pääaineensa suorittaneet vastaajat. Muita selvästi harvemmin työssä olivat sen sijaan käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet, joista vain puolet oli syksyllä 2000 työssä. Päätoimisia perustutkinto-opiskelijoita oli vain Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneissa. Päätoimisena jatko-opiskelijana olivat muita huomattavasti useammin käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet, tämä selittää siis suurelta osin työssä olevien vastaajien pienen määrän tässä ryhmässä. Sosiaalipsykologia pääaineenaan valmistuneista päätoimisena jatko-opiskelijana ei ollut syksyllä 2000 kukaan. Päätoimisia aikuisopiskelijoita oli selvästi eniten käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneissa ja jonkin verran myös Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneissa. Yrittäjinä syksyllä 2000 olivat muita useammin sosiaalipsykologit, jotka olivat myös kotona selvästi muita useammin.

Työttömiä työnhakijoita oli syksyllä 2000 hieman alle 5% sosiaalipsykologeista, hieman alle 8% valtio-opin laitoksella pääaineensa suorittaneista sekä hieman yli 6% yhteiskuntahistorian laitoksella pääaineensa suorittaneista.

tilanne syksyllä 2000	vuonna 1997 suoritetun tutkinnon pääainelaitos									yhteensä
	kansan- talous- tiede	käytän- nöllinen filosofia	sosiaali- politiikka	sosiaali- psyko- logia	sosio- logia	valtio- oppi	viestintä	yhteis- kunta- historia	Svenska social- och kommunal- högskolan	
työssä	77,8%	50,0%	89,1%	63,6%	85,3%	78,8%	72,2%	81,3%	70,6%	78,6%
päätoiminen perustutkinto-opiskelija									5,9%	,4%
päätoiminen jatko-opiskelija	7,4%	33,3%	2,2%		5,9%	1,9%	5,6%	6,3%	5,9%	4,6%
päätoiminen aikuiskoulututkinto (esim. täydennyskoulutus)		16,7%							5,9%	,8%
yrittäjä	3,7%			9,1%		3,8%	5,6%			2,5%
kotona (esim. äitiysloma, lastenhoito)			2,2%	22,7%		5,8%	11,1%	6,3%	5,9%	5,5%
työtön työnhakija				4,5%		7,7%		6,3%		2,5%
muu tilanne	11,1%		6,5%		8,8%	1,9%	5,6%		5,9%	5,0%
yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 41. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden työllisyystilanne syksyllä 2000 pääainelaitoksen mukaan. N = 238.

15.6.2 Työllisyystilanne syksyllä 2000 vuonna 1997 suoritetun tutkinnon mukaan

Työssä syksyllä 2000 olivat muita useammin tohtorin tutkinnon vuonna 1997 suorittaneet, joista yli yhdeksän kymmenestä ilmoitti olevansa työssä. Lisensiaateista työssä oli noin 74%, alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista noin 73% ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista noin 68%.

Päätoimiset perustutkinto-opiskelijat olivat kaikki ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita, jatko-opiskelijana taas olivat muita useammin vuonna 1997 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet sekä lisensiaatit mutta jossakin määrin myös vuonna 1997 alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet. Aikuisopiskelijana oli sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Yrittäjänä sen sijaan olivat muita useammin lisensiaatin tutkinnon suorittaneet ja kotona erityisesti ylemmän ja alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista työttömänä oli 2,6% ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 1,9%. Svenska social- och kommunalhögskolanissa alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista työttömänä ei ollut kukaan. Lisensiaateilla ja tohtoreilla työttömyys oli prosenteissa varsin suuri, mutta näiden tutkintojen edustajien pienen määrän vuoksi kyseessä on molemmissa ryhmissä vain yksi työtön.

tilanne syksyllä 2000	vuonna 1997 suoritettu tutkinto				yhteensä
	alempi korkeakoulututkinto ^a	ylempi korkeakoulututkinto	lensiaatti	tohtori	
työssä	78,9%	77,5%	82,6%	84,2%	78,8%
päätoiminen perustutkinto-opiskelija	2,6%				,4%
päätoiminen jatko-opiskelija	2,6%	5,6%	4,3%		4,6%
päätoiminen aikuisopiskelija (esim. täydennyskoulutus)	2,6%	,6%			,8%
yrittäjä		1,9%	4,3%	10,5%	2,5%
kotona (esim. äitiysloma, lastenhoito)	2,6%	6,9%	4,3%		5,4%
työtön työnhakija	2,6%	1,9%	4,3%	5,3%	2,5%
muu tilanne	7,9%	5,6%			5,0%
yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

a. Sisältää Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet.

Taulukko 42. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden työllisyystilanne syksyllä 2000 vuonna 1997 suoritettun tutkinnon mukaan. N = 240.

15.6.3 Työttömyys

Valtiotieteilijöistä 26% ilmoitti olleensa työttömänä työnhakijana vähintään kerran sen jälkeen, kun valmistui tutkintoonsa Helsingin yliopistossa vuonna 1997. Naisista työttömänä kertoi vähintään kerran valmistumisensa jälkeen olleensa 28% ja miehistä 22%.

Pääainelaitoksen mukaan tarkasteltuna useimmin työttömänä valmistumisensa jälkeen olivat olleet ne valtiotieteilijänaiset, joiden pääaine oli käytännöllinen filosofia, näistä vastaajista puolet ilmoitti olleensa työttömänä, sama päti noin 35%:iin sosiologeista. Yhteiskuntahistorian laitoksella pääaineensa suorittaneista miehistä 40% ilmoitti olleensa työttöminä valmistumisensa jälkeen. Sen sijaan sosiaalipsykologiaa tai viestintää pääaineenaan lukeneista miehistä työttömänä ei ollut ilmoituksensa mukaan ollut kukaan.

Työttömänä olleilla valtiotieteilijöillä työttömyysjaksojen keskimääräinen määrä oli 1,5 ja niiden yhteenlaskettu kesto keskimäärin noin 7,0 kuukautta. Naisilla työttömyysjaksoja oli keskimäärin 1,4 ja niiden keskimääräinen yhteiskesto oli 5,0 kuukautta. Miehillä vastaavat luvut olivat 1,6 ja 11,5

kuukautta. Eniten työttömyysjaksoja oli sosiaalipsykologeilla ja vähiten kansantaloustieteen ja viestinnän laitoksilla pääaineensa suorittaneilla sekä Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneilla. Työttömyysjaksojen yhteenlaskettu keskimääräinen kesto oli sen sijaan selvästi pisin kansantaloustieteilijöillä ja lyhin viestintä pääaineenaan valmistuneilla.

Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneista valtiotieteilijöistä valmistumisensa jälkeen vähintään kerran työttömänä ilmoitti olleensa 30% kun liseniaateilla vastaava luku oli vain hieman alle 9%. Eniten työttömyysjaksoja oli kuitenkin keskimäärin juuri liseniaateilla, joilla myös työttömyysjaksojen keskimääräinen yhteenlaskettu kesto oli pisin.

Valmistumishetkellään vuonna 1997 valtiotieteilijöistä oli työttömänä yhteensä 10,4% mutta syksyllä 2000 enää 2,5%. Miehillä työttömyysprosentti oli 3,5 ja naisilla 1,9. Syksyllä 2000 työttömänä olleista 60% ilmoitti työttömyytensä syyksi sen, ettei ollut onnistunut saamaan työtä hakemisesta huolimatta ja 40% ilmoitti, ettei ollut edes hakenut työtä. Myös muutama muussa kuin kysymyksessä mainituissa tilanteissa ollut vastaaja ilmoitti, ettei ollut saanut työtä hakemisesta huolimatta. Osittain siis nämäkin vastaajat kokenevat olevansa työttömiä vaikka eivät varsinaisesti olekaan työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneita.

15.6.4 Työvoimatoimiston tukitoimien hyödyntäminen

Valtiotieteilijöistä 1,7% ilmoitti olleensa työvoimatoimiston tukitoimin järjestetyssä työharjoittelussa sen jälkeen, kun suoritti tutkintonsa vuonna 1997. Naiset olivat osallistuneet tuettuun työharjoitteluun hieman miehiä aktiivisemmin. Muita useammin työvoimatoimiston tukitoimin järjestetyssä työharjoittelussa ilmoittivat olleensa sosiaalipsykologit.

Työllistettynä oli ollut oman ilmoituksensa mukaan 2,1% valtiotieteilijöistä. Miehet olivat olleet työllistettyinä hieman naisia useammin. Työllistettyinä olivat muita useammin olleet käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet.

15.6.5 Työnhakukoulutukseen ja urasuunnitteluun osallistuminen

Rekrytointipalveluiden, tiedekuntien, työvoimatoimiston, Apajan tai muun vastaavan tahon järjestämään työnhakukoulutukseen ilmoitti osallistuneensa 13,0% valtiotieteilijöistä. Naisista työnhakukoulutukseen oli osallistunut hieman useampi kuin miehistä. Aktiivisimmin työnhakukoulutukseen olivat osallistuneet ne sosiaalipsykologian ja käytännöllisen filosofian laitoksilla pääaineensa suorittaneet.

Edellä mainittujen tahojen järjestämään uraneuvontaan ilmoitti osallistuneensa 10,2% valtiotieteilijöistä. Naisten ja miesten osuudessa ei ollut merkittävää eroa. Selvästi muita useammin uraneuvontaan olivat osallistuneet käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneet.

15.7 NYKYINEN TYÖ

15.7.1 Yleisimmät ammatit

Kyselyyn vastanneita 241 valtiotieteilijästä 224 ilmoitti nykyisen ammattinsa tai ammattinimikkeensä. Myös osa äitiyslomalla olevista ilmoitti nykyisen ammattinsa, jos heillä oli työpaikka odottamassa äitiysloman jälkeen. Useammassa kuin yhdessä työssä ilmoitti olevansa 13% valtiotieteilijöistä, heitä pyydettiin vastaamaan nykyistä työsuhdettaan koskeviin kysymyksiin sen työn perusteella, jonka he itse kokivat tärkeimmäksi.

Noin 31% valtiotieteilijöistä ilmoitti työskentelevänsä erilaisissa tutkimus- ja opetustehtävissä, mukana ovat niin apurahatutkijat, assistentit kuin muutkin (pääasiassa yliopiston) opetus-/tutkimustehtävissä työskentelevät. Mukana ovat myös muut kuin yliopisto-opettajat, mutta muilla asteilla opettajana työskentelevät olivat kuitenkin vähemmistössä.

Toimittajana/tiedottajana, viestintään ja/tai tietopalveluun liittyvissä tehtävissä ilmoitti toimivansa lähes 18% valtiotieteilijöistä. Lähes yhtä suuri ryhmä olivat sosiaalialan ammattitehtävissä toimivat, joita oli vastaajista noin 14%. Noin 6% valtiotieteilijöistä ilmoitti olevansa ammatiltaan ekonomisti tai muu rahoituksen, taloudenpidon tai sijoittamisen saralla työskentelevä. Noin 5% ilmoitti työskentelevänsä muissa hallinto- ja johtotehtävissä ja hieman harvempi henkilöstö-, koulutus- ja työvoima-asioihin liittyvissä ammateissa. Markkinoinnin ja mainonnan parissa työskenteli noin 3% vastaajista.

Loput ammattinsa ilmoittaneet työskentelivät vaihtelevissa tehtävissä aina erilaisista asiantuntijatehtävistä palveluammattitehtäviin ja suorittavan portaan tehtäviin. Suorittavan portaan työtehtävissä olevat työskentelivät esimerkiksi ravintola-alalla tai puhelinmyyntitehtävissä.

15.7.2 Nykyisen työsuhteen alkamisajankohta ja työsuhteen laatu

Oman ilmoituksensa mukaan valtiotieteilijät olivat aloittaneet nykyisessä työssään keskimäärin vuonna 1996. Miehet olivat olleet nykyisessä työssään keskimäärin vajaan vuoden naisia pidempään.

Pisimpään nykyisessä työssään olivat olleet sosiologian ja sosiaalipolitiikan laitoksilla pääaineensa suorittaneet ja lyhimpään Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet. Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna pisimpään nykyisessä työssään olivat olleet vuonna 1997 lisensiaatin tutkinnon suorittaneet ja lyhimpään vuonna 1997 alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet. Edellisten nykyinen työsuhte oli alkanut keskimäärin vuonna 1992 ja jälkimmäisten keskimäärin 1998.

Valtiotieteilijöistä 57% ilmoitti olevansa jatkuvassa työsuhteessa ja 39% määräaikaisessa työsuhteessa. Naisten ja miesten osuuksissa ei ollut merkittäviä eroja. Määräaikaisessa työsuhteessa olivat muita useammin Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet sekä sosiologian ja käytännöllisen filosofian laitoksilla pääaineensa suorittaneet. Omassa yrityksessään ilmoitti

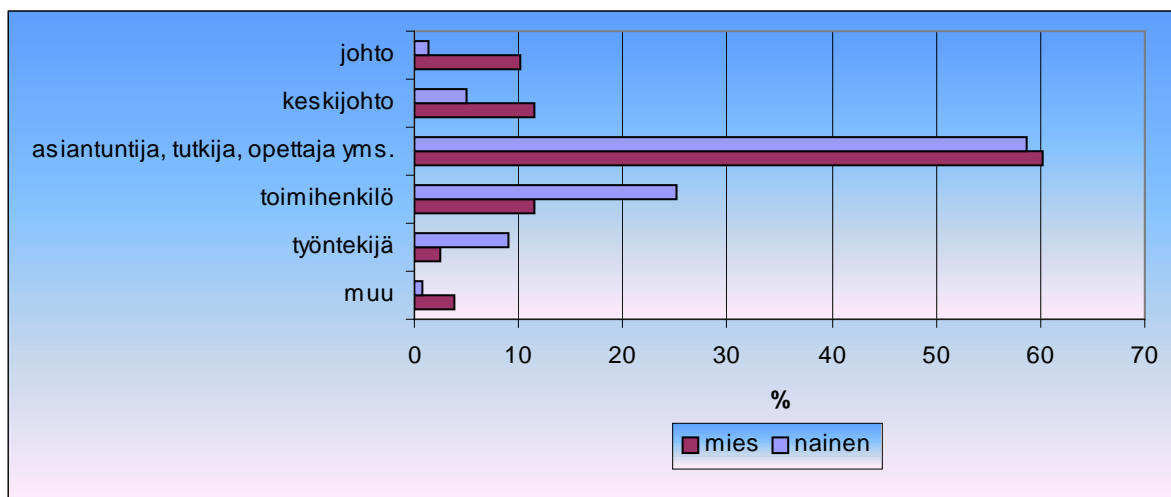
työskentelevänsä hieman alle 2% valtiotieteilijöistä. Harjoittelupaikassa ja toiminimellä/freelancerina valtiotieteilijöistä ei työskennellyt kukaan.

Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna jatkuvat työsuhteet olivat yleisempiä alemman korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneilla, joista yli 47% ilmoitti nykyisen työsuhteensa olevan jatkuva. Tohtorin tutkinnon vuonna 1997 suorittaneilla vastaava luku oli noin 39%, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla 37% ja lisensiaateilla 47%. Omassa yrityksessä työskentely puolestaan oli yleisintä tohtoreilla mutta yrittäjänä toimi myös ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 1997 suorittaneita.

15.7.3 Asema työpaikan organisaatiossa

Valtiotieteilijöistä ilmoitti syksyllä 2000 kuuluvansa työpaikkansa organisaatiossa johtoasemaan hieman alle 5% ja lisäksi keskijohtoon noin 7%. Selvästi eniten siis myös valtiotieteilijöitä työskentelikin asiantuntijan, opettajan, tutkijan tai muun vastaavan asemassa, yhteensä 59%. Toimihenkilöihin ilmoitti kuuluvansa hieman yli viidennes ja työntekijöihin lähes 7% valtiotieteilijöistä.

Valtiotieteilijämiehet työskentelivät selvästi naisia useammin johto- ja keskijohtoasemassa. Myös asiantuntijan, opettajan, tutkijan tai muun vastaavan asemassa miehet työskentelevät hieman naisia useammin. Sen sijaan naiset kuuluivat huomattavasti miehiä useammin työpaikkansa organisaatiossa toimihenkilöihin tai työntekijöihin.

Kuvio 101. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden asema nykyisen työpaikkansa organisaatiossa sukupuolen mukaan syksyllä 2000. N = 221.

Johtoasemassa työskentelivät muita useammin Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet sekä valtio-opin laitoksella pääaineensa suorittaneet. Käytännöllisen filosofian, sosiologiaan ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneista kukaan ei ollut johtoasemassa. Sen sijaan viimeksi mainitut lukeutuivat muita useammin keskijohtoon. Asiantuntijan, opettajan, tutkijan tai muun vastaavan asemassa työskenteli sen sijaan merkittävä osa kaikkien opintoalojen edustajista, muita useammin kansantaloustieteen, käytännöllisen filosofian ja

sosiologian laitoksilla pääaineensa suorittaneet ja muita harvemmin Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet. Toimihenkilöitä oli kaikissa ryhmissä, eniten Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneissa, joissa oli eniten myös työntekijöitä. Työntekijöihin lukeutuvia oli heidän lisäksi vain valtio-opin ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneissa.

Muita useammin johtoasemassa työskentelivät tohtorin ja lisensiaatin tutkinnon vuonna 1997 suorittaneet, sama päti myös asiantuntijan, opettajan, tutkijan tai muun vastaavan asemassa työskenteleviin. Toimihenkilöihin ja työntekijöihin kuuluivat puolestaan muita useammin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet. Lisensiaateista ja tohtoreista toimihenkilöihin ja työntekijöihin ei kuulunut kukaan.

15.7.4 Työnantajan toimiala

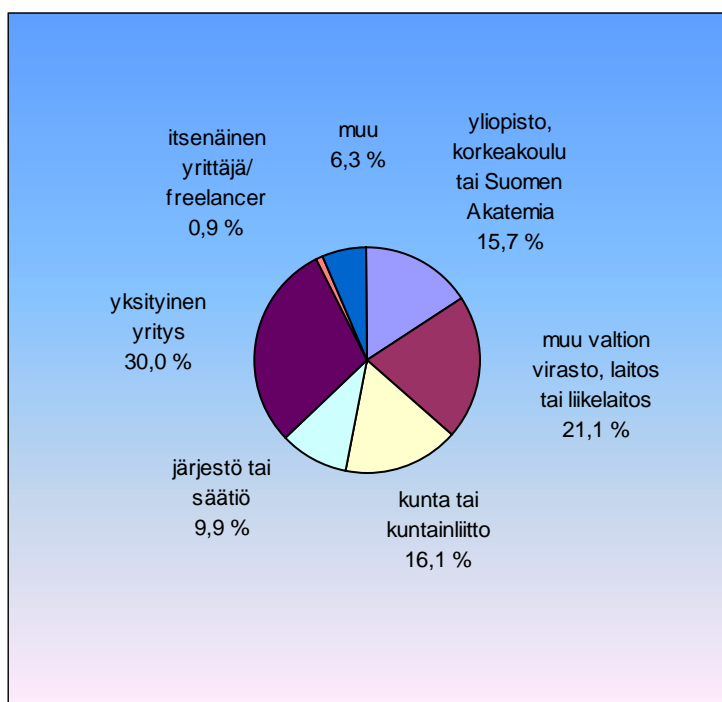
Kysymykseen työnantajan toimialasta vastanneista valtiotieteilijöistä noin 28% ei osannut sijoittaa työnantajansa toimialaa Tilastokeskuksen toimialaluokitukseen (TOL95) vaan turvautuivat valintaan 'muu toimiala'. Luokan 'muu toimiala' valinneilla kyseeseen saattoi tulla erilaiset yhdistelmät eri toimialoista (esimerkiksi useampaa työtä tekevät ovat saattaneet haluta ilmoittaa useamman toimialan) mutta joukossa oli myös muun muassa vastaajia, joiden työnantaja edusti IT-alaa, viestintää, tutkimusta tai konsultointia.

'Muu toimiala' -luokan jälkeen yleisimmät toimialan valtiotieteilijöiden työnantajilla olivat julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus, koulutus sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut, jotka kaikki saivat noin 15% edustuksen. Noin 8% valtiotieteilijöistä ilmoitti työnantajansa toimialaksi muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut ja noin 5% jonkin toimialoista kuljetus, varastointi ja tietoliikenne, rahoitustoiminta ja kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut, liike-elämän palvelut. Noin 3%:lla työnantajan toimiala oli teollisuus ja alle prosentilla joko maatalous, riistatalous ja metsätalous tai majoitus- ja ravitsemustoiminta.

15.7.5 Työnantajaryhmät

Valtiotieteilijöiden työnantajasektorit jakautuivat melko tasaisesti useamman eri sektorin kesken. Yleisin työnantajasektori olivat yksityiset yritykset, joiden palveluksessa ilmoitti olevansa 30% valtiotieteilijöistä. Noin viidennes työskenteli muiden valtion virastojen, laitosten ja liikelaitosten palveluksessa. Kunnat ja kuntainliitot sekä yliopistot, korkeakoulut ja Suomen Akatemia työllistivät noin 16% vastaajista. Järjestöjen ja säätiöiden palveluksessa puolestaan ilmoitti olevansa noin kymmenes valtiotieteilijöistä. Itsenäisenä yrittäjänä tai freelancerina ilmoitti työskentelevänsä vain hieman vajaa 1% valtiotieteilijöistä.

Miehet työskentelivät naisia selvästi useammin yliopistojen, korkeakoulujen ja Suomen Akatemian, järjestöjen ja säätiöiden sekä yksityisten yritysten palveluksessa. Naiset puolestaan työskentelivät miehiä huomattavasti useammin kuntien ja kuntainliittojen palveluksessa.

Kuvio 102. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden työnantajaryhmät (nykyinen työ) syksyllä 2000. N = 223.

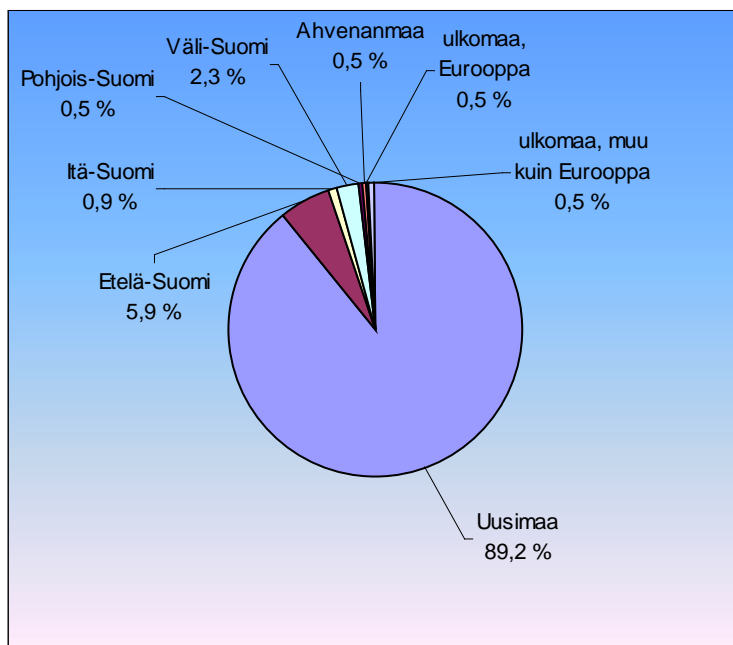
Pääainelaitoksen mukaan tarkasteltuna yliopistojen, korkeakoulujen ja Suomen Akatemian palveluksessa työskentelivät muita useammin käytännöllisen filosofian, sosiologian ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneet. Muiden valtion virastojen, laitosten ja liikelaitosten palveluksessa työskentelivät muita useammin niin ikään käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet. Kunnat ja kuntainliitot työllistivät muita useammin sosiaalipolitiikan laitoksella pääaineensa suorittaneita ja Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneita. Järjestöt/säätiöt työllistivät muita useammin sosiaalipsykologeja ja yksityiset yritykset kansantaloustieteilijöitä. Itsenäisenä yrittäjänä/freelancerina työskentelivät muita useammin käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet.

Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna yliopistojen, korkeakoulujen ja Suomen Akatemian palveluksessa työskenneltiin sitä useammin, mitä korkeampi vuonna 1997 suoritettuna tutkinnon aste oli. Yksityisissä yrityksissä työskentelevät olivat sen sijaan enimmäkseen alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Kuntien ja kuntainliittojen palveluksessa olivat muita useammin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet ja järjestöjen ja säätiöiden palveluksessa lisensiaatit. Itsenäisenä yrittäjänä/freelancerina työskentelivät muita useammin tohtorin tutkinnon suorittaneet.

15.7.6 Työpaikan sijainti

Valtiotieteilijöiden työpaikat olivat erittäin voimakkaasti keskittyneet Uudenmaan suuralueelle, sillä peräti 89% valtiotieteilijöistä ilmoitti nykyisen työpaikkansa sijaitsevan Uudenmaan suuralueella. Lisäksi Etelä-Suomen suuralueella valtiotieteilijöiden työpaikoista sijaitsi syksyllä 2000 hieman noin 6%. Väli-Suomessa ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan hieman yli 2% valtiotieteilijöiden

työpaikoista. Muun maan ja ulkomaisten osuus jäi siis valtiotieteilijöillä erittäin pieneksi, sillä muilla suuralueilla, Suomen ulkopuolella Euroopassa sekä ulkomailla Euroopan ulkopuolella työskenteli kaikissa vain alle 1% valtiotieteilijöistä.

Kuvio 103. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden nykyisen työpaikan sijainti suuraluejaon mukaan syksyllä 2000. N = 222.

Miesten työpaikat olivat keskittyneet naisia voimakkaammin Uudenmaan suuralueelle, mutta naisten työpaikat sijaitsivat miesten työpaikkoja useammin Etelä-Suomen suuralueella. Kaikki ulkomailla työskentelevät olivat naisia. Erittäin voimakkaasti eteläiseen Suomeen olivat keskittyneet vuonna 1997 tohtorin ja lisensiaatin tutkinnon suorittaneiden työpaikat, sillä heistä kaikki ilmoittivat nykyisen työpaikkansa sijainniksi Uudenmaan tai Etelä-Suomen suuralueen. Ulkomailla työskentelevät olivat vuonna 1997 ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Kaikki viestintää tai käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet ja lähes kaikki valtio-opin laitoksella pääaineensa suorittaneet ilmoittivat työpaikkansa sijaitsevan Uudenmaan suuralueella. Selvimmin eri puolilla Suomea sijaitsivat Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneiden työpaikat, heistä yli viidennes ilmoitti työpaikkansa sijaitsevan Väli-Suomen suuralueella. Ulkomailla työskentelevät olivat sosiaalipsykologeja tai sosiologeja.

Kotiseudullaan⁴⁶ työpaikkansa ilmoitti sijaitsevan lähes 58% valtiotieteilijöistä. Miehistä hieman naisia harvempi ilmoitti nykyisen työpaikkansa sijaitsevan kotiseudullaan. Työpaikka sijaitsi kotiseudulla muita harvemmin tohtoreilla ja muita useammin alemman korkeakoulututkinnon

⁴⁶ Mukaan on laskettu myös ne pääkaupunkiseudulta kotoisin olevat vastaajat, jotka ilmoittivat työpaikkansa sijaitsevan kotiseudullaan.

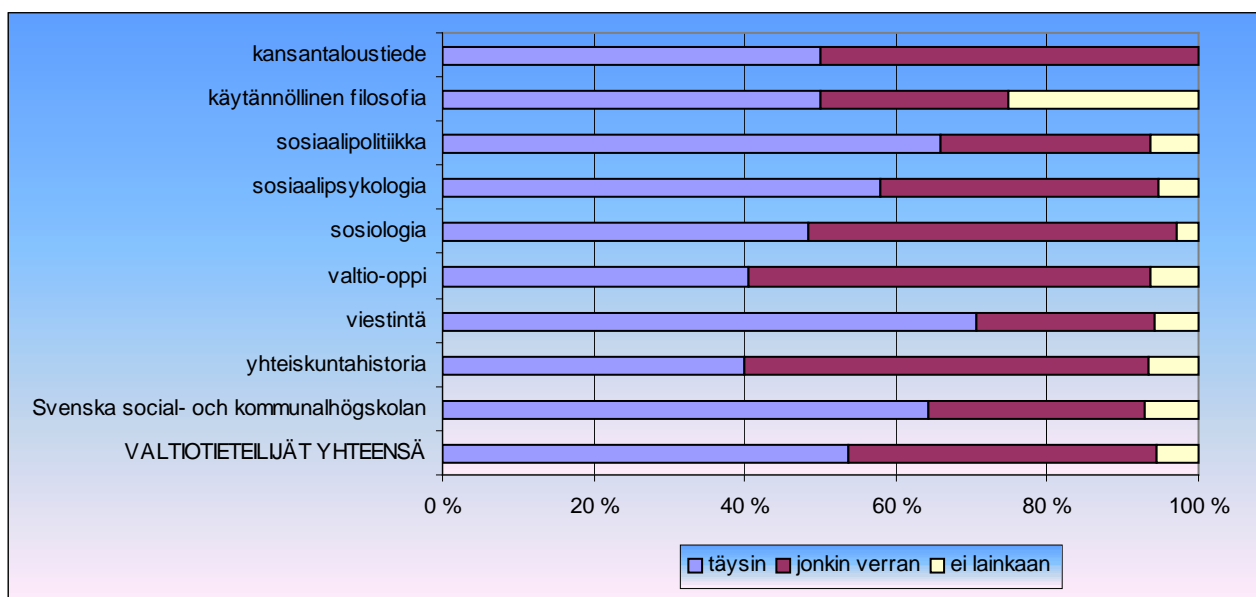
suorittaneilla. Kaikki käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet ilmoittivat työpaikkansa sijaitsevan kotiseudullaan, vähiten kotiseudullaan työskenteleviä oli sosiaalipsykologeissa. Kotiseudulla sijaitseviin työpaikkoihin vaadittiin akateeminen koulutus useammin kuin työpaikkoihin, jotka eivät sijainneet vastaajan kotiseudulla.

15.7.7 Nykyisen työn ja yliopistokoulutuksen vastaavuus

Noin 54% valtiotieteilijöistä ilmoitti nykyisen työnsä vastaavan täysin yliopisto-koulutustaan. Noin 41%:n mielestä nykyinen työ vastasi yliopistokoulutusta jonkin verran ja noin 5%:lla ei lainkaan. Miehet olivat naisia hieman useammin työssä, joka ei vastaa yliopistokoulutusta lainkaan.

Nykyinen työ vastasi yliopistokoulutusta eniten tohtorin ja lisensiaatin tutkinnon vuonna 1997 suorittaneilla, alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet olivatkin muita useammin tilanteessa, jossa nykyinen työ ei vastannut yliopistokoulutusta lainkaan. Tohtoreista ja lisensiaateista sen sijaan tällaisessa tilanteessa ei ollut kukaan.

Muita useammin yliopistokoulutusta täysin vastaavassa työssä olivat viestintää ja sosiaalipolitiikkaa pääaineenaan lukeneet sekä Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet. Valtio-opin ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneet olivat sen sijaan muita harvemmin yliopistokoulutusta täysin vastaavassa työssä.

Kuvio 104. Nykyisen työn ja yliopistokoulutuksen vastaavuus Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneilla (kaikki tutkintoasteet) pääainelaitoksen mukaan syksyllä 2000.

Valtiotieteilijöistä 78% ilmoitti olevansa työssä, johon vaaditaan akateeminen tutkinto ja lähes 19% työssä, johon akateemista tutkintoa ei vaadita. Hieman yli 3% valtiotieteilijöistä ei osannut sanoa, vaaditaanko heidän nykyiseen työhönsä akateeminen tutkinto. Naisten ja miesten osuuksissa ei ollut merkittävää eroa.

Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna tohtorin ja lisensiaatin tutkinnon vuonna 1997 suorittaneista kaikki ilmoittivat olevansa työssä, johon vaaditaan akateeminen tutkinto. Sen sijaan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista lähes 30% ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista hieman yli viidennes oli työssä, johon akateemista tutkintoa ei vaadita. Noin 6% alemman korkeakoulututkinnon ja noin 3% ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista ei osannut määrittellä vaaditaanko nykyiseen työhön akateeminen tutkinto.

Muita useammin työssä, johon ei vaadita akateemista tutkintoa olivat käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet sekä Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneet. Sen sijaan kansantaloustieteilijöistä kukaan ei ollut työssä, johon akateemista tutkintoa ei vaadittaisi mutta noin 8% ei osannut sanoa vaaditaanko työhön akateeminen koulutus vai ei.

Valtiotieteilijät, jotka ilmoittivat, ettei heidän työhönsä vaadita akateemista tutkintoa, työskentelivät lähinnä yksityisissä yrityksissä, järjestöissä ja säätiöissä tai muissa valtion virastoissa laitoksissa ja liikelaitoksissa.

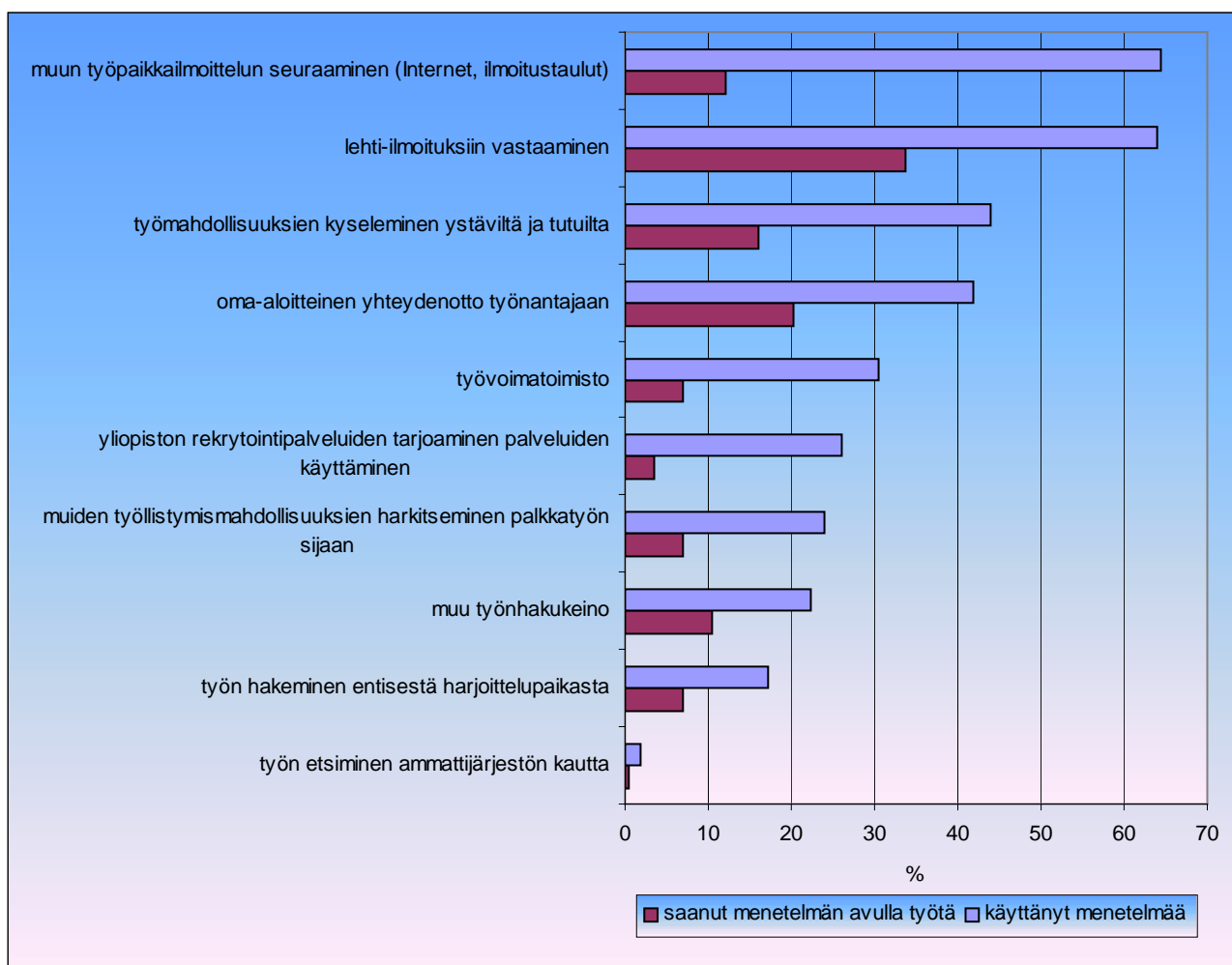
15.8 TYÖNHAKUPROSESSI

15.8.1 Työnhakumenetelmät ja niiden tuloksellisuus

Valmistuttuaan tutkintoonsa vuonna 1997 valtiotieteilijät olivat etsineet työtä erityisesti seuraamalla työpaikkailmoittelua Internetissä ja ilmoitustauluilla ja vastaamalla lehti-ilmoituksiin. Yli 40% valtiotieteilijöistä ilmoitti etsineensä työtä myös kyselemällä työmahdollisuuksia ystävilta ja tutuilta ja ottamalla oma-aloitteisesti yhteyttä työnantajiin. Myös työvoimatoimiston palveluita kertoi käyttäneensä lähes kolmannes valtiotieteilijöistä.

Yli neljännes valtiotieteilijöistä oli hyödyntänyt yliopiston rekryointipalveluiden tarjoamia palveluita ja hieman harvempi oli harkinnut muita työllistymismahdollisuuksia palkkatyön sijaan. Entisestä harjoittelupaikasta työtä oli hakenut peräti noin 17% ja ammattijärjestön noin 2% valtiotieteilijöistä.

Tehokkain työnhakukeino valtiotieteilijöille oli ollut lehti-ilmoituksiin vastaaminen, jonka avulla työtä oli saanut jossain vaiheessa valmistumisensa jälkeen yli kolmannes vastaajista. Oma-aloitteinen yhteydenotto työnantajaan oli tuonut työtä noin viidennekselle ja työmahdollisuuksien kyseleminen ystäväpiiriltä hieman harvemmalle. Työvoimatoimiston avulla ja entiseen harjoittelupaikkaansa oli työllistynyt noin 7% valtiotieteilijöistä.

Kuvio 105. Työnhakumenetelmien käyttö ja niiden tuloksellisuus vuonna 1997 Helsingin yliopistossa suoritetun tutkinnon jälkeen syksyyn 2000 mennessä Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneilla.

15.8.2 Mitä kautta nykyinen työ saatu?

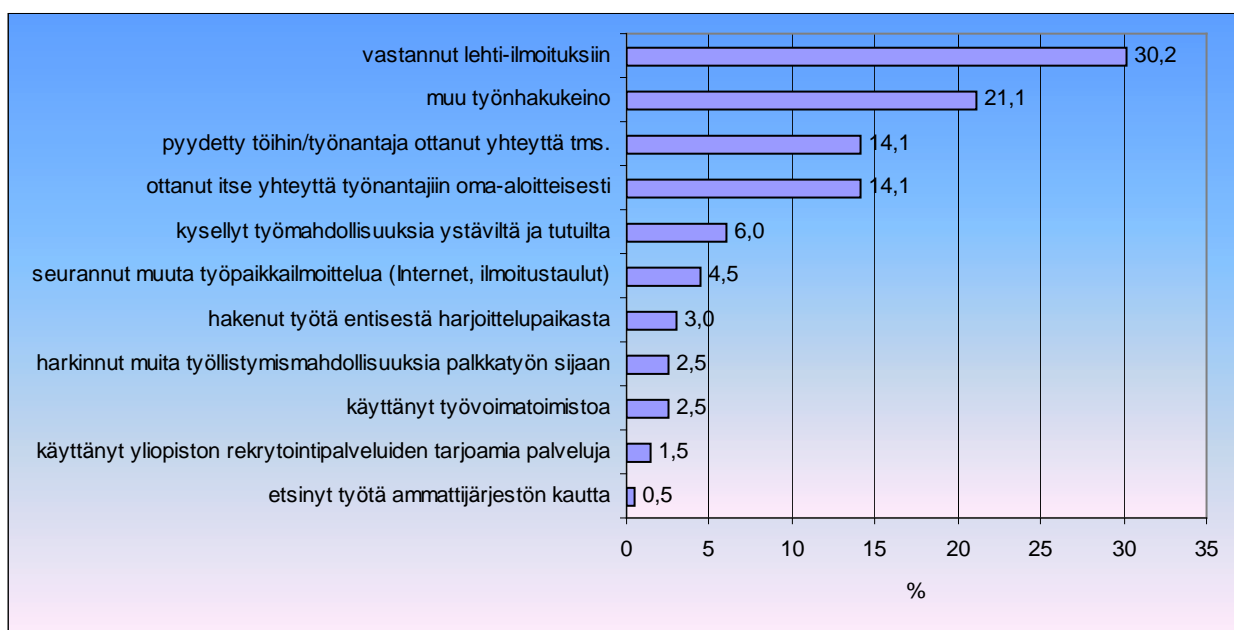
Myös nykyisen työnsä valtiotieteilijät olivat saaneet useimmiten lehti-ilmoitukseen vastaamalla. Seuraavaksi yleisimmäksi nousivat muut kuin kysymyksessä mainitut työnhakumenetelmät. Valtiotieteilijöillä nämä tarkoittivat paitsi erilaisia yhdistelmiä kysymyksessä mainituista menetelmistä myös muun muassa apurahan saamista tutkimustyötä varten tai työpaikan sisäisiä siirtoja tehtävästä toiseen.

Valtiotieteilijöistä 14% ilmoitti saaneensa nykyisen työnsä ottamalla oma-aloitteisesti yhteyttä työnantajaan. Noin 14%:a valtiotieteilijöistä oli pyydetty tai heidät oli kutsuttu nykyiseen työhönsä työnantajan toimesta. Selvästi harvempi oli saanut nykyisen työnsä ystäviltä ja tutuilta kyselemällä, seuraamalla Internetissä ja/tai ilmoitustaululuille työpaikkailmoittelua tai hakemalla työtä entisestä harjoittelupaikastaan. Alle 3% oli saanut nykyisen työnsä muiden työllistymismahdollisuuksien kuin palkkatyön kautta ja saman verran työvoimatoimiston avulla. Yliopiston rekrytointipalveluiden

kautta nykyisen työnsä kertoi saaneensa hieman alle 2% valtiotieteilijöistä ja ammattijärjestön kautta vain alle 1%.

Miehet olivat saaneet nykyisen työnsä naisia useammin ottamalla itse yhteyttä työnantajaan, kyselemällä työmahdollisuuksia ystäviltä ja tutuilta, yliopiston rekrytointipalveluiden avulla sekä muiden työllistymismahdollisuuksien kuin palkkatyön kautta. Miehiä oli myös pyydetty naisia useammin nykyiseen työhönsä. Naiset olivat puolestaan saaneet nykyisen työnsä selvästi miehiä useammin vastaamalla lehti-ilmoitukseen. Muilta osin menetelmissä, joita kautta nykyinen työ on saatu, ei esiintynyt erityisen merkittäviä eroja naisten ja miesten välillä.

Pääainelaitoksen mukaan tarkasteltuna töihin pyytäminen/kutsuminen työnantajan taholta oli muita yleisempää viestintää pääaineenaan lukeneilla, joista peräti lähes 38% ilmoitti tulleensa pyydettyksi tai kutsutuksi nykyiseen työhönsä. Myös kansantaloustieteilijöistä ja Svenska social- och kommunalhögskolanista valmistuneista noin neljännestä oli pyydetty nykyiseen työhönsä. Käytännöllisen filosofian ja sosiaalipsykologian laitoksella pääaineensa suorittaneista ei puolestaan kukaan ollut tullut pyydettyksi tai kutsutuksi nykyiseen työhönsä. Ensin mainitut olivat saaneet sosiologian ohella muita huomattavasti useammin nykyisen työnsä ottamalla itse suoraan yhteyttä työnantajaan. Nykyiseen työhön oli pyydetty/kutsuttu erityisesti tohtorin tutkinnon suorittaneita kun taas lehti-ilmoituksiin olivat vastanneet erityisesti alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet, muutoin nykyisen työn saamiskanavissa ei esiintynyt merkittäviä eroja eri tutkintoasteiden kesken.

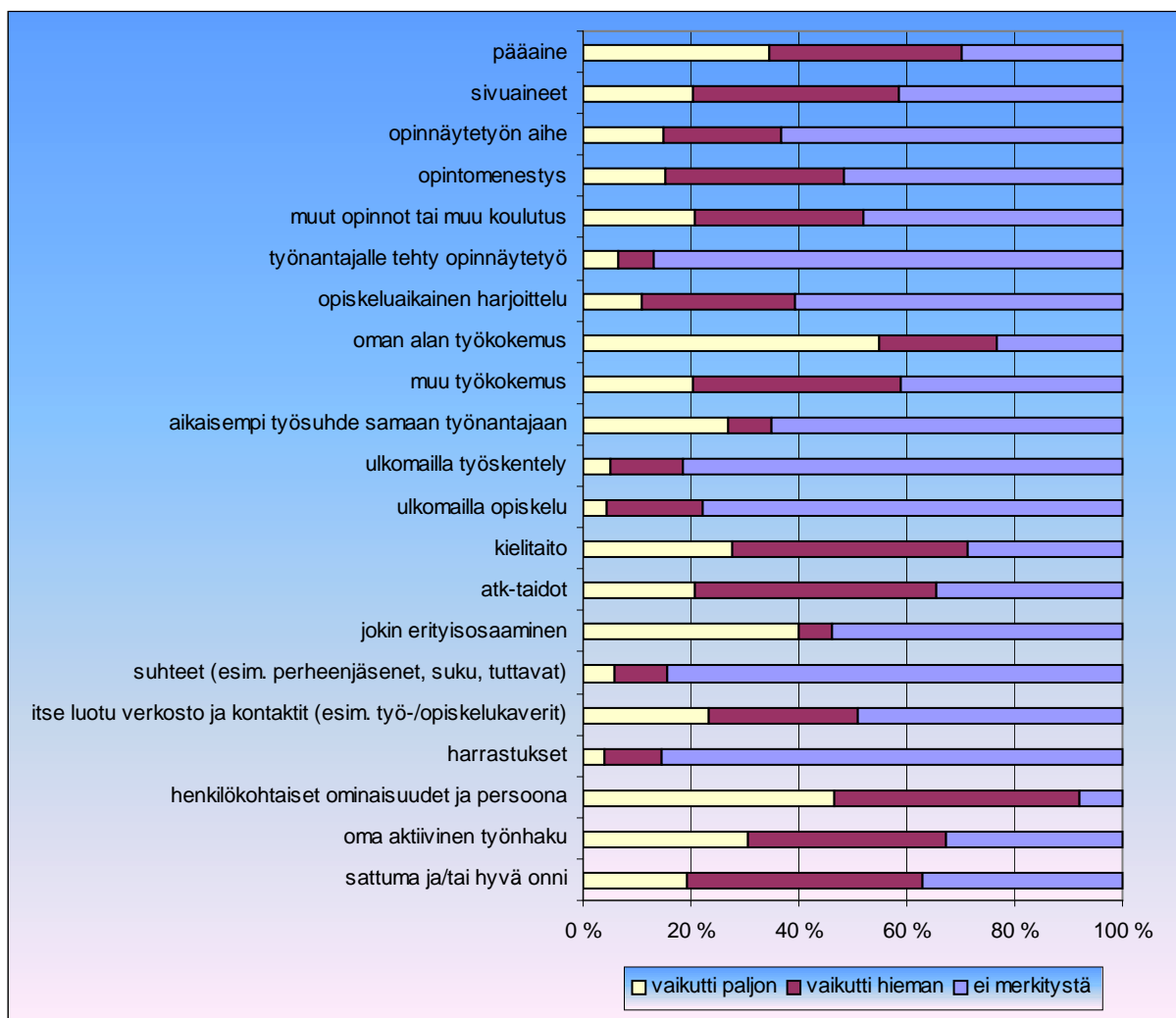

Kuvio 106. Työnhakumenetelmä, jolla Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneet ovat saaneet nykyisen työnsä. N = 199.

15.8.3 Työpaikan saantiin vaikuttaneet tekijät

Valtiotieteilijöiden oman arvion mukaan siihen, että he saivat nykyisen työpaikkansa vaikuttivat selvästi eniten henkilökohtaiset ominaisuudet ja persoona, pääaine, oman alan työkokemus sekä

aktiivinen työnhaku. Myös kielitaidolla, atk-taidoilla, muulla kuin oman alan työkokemuksella, sivuaineilla sekä sattumalla ja/tai hyvällä onnella oli valtiotieteilijöiden arvion mukaan myös melko paljon merkitystä sille, että he saivat nykyisen työnsä. Myös jollakin tietyllä erityisosaamisella oli 40%:n mielestä paljon merkitystä nykyisen työn saamiselle.

Kuvio 107. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneiden arvio eri tekijöiden vaikutuksesta nykyisen työpaikan saamiseen syksyllä 2000.

15.9 OPINTOJEN ANTI

15.9.1 Opitun hyödyntäminen nykyisessä työssä

Vain noin 38% valtiotieteilijöistä kertoi hyödyntävänsä työssään jatkuvasti yliopistossa oppimiaan tietoja ja taitoja ja puolet ilmoitti opitusta olevan hyötyä jonkin verran. Hieman yli 12% valtiotieteilijöistä puolestaan ilmoitti, ettei käytä työssään lainkaan oppimiaan tietoja ja taitoja. Naisista 9% ja miehistä peräti lähes 18% ilmoitti, ettei käytä työssään juurikaan oppimiaan tietoja ja taitoja. Miehet olivat kuitenkin naisia useammin myös työssä, jossa voivat hyödyntää oppimaansa jatkuvasti.

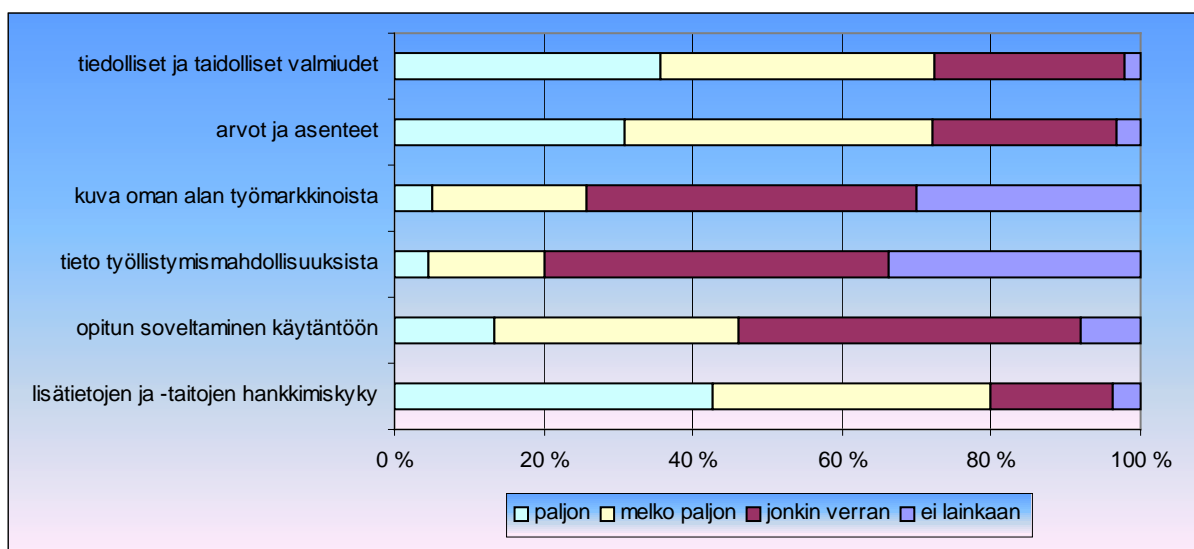
Tutkintoasteen mukaan tarkasteltuna opittuja tietoja ja taitoja voitiin hyödyntää työssä sitä enemmän, mitä korkeampi vuonna 1997 suoritettuna tutkinnon aste oli. Tohtoreista kukaan ei ilmoittanut olevansa työssä, jossa opitusta ei ole juurikaan hyötyä. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla vastaava luku oli sen sijaan peräti noin 17%. Yhteiskuntahistorian, käytännöllisen filosofian sekä valtio-opin laitoksilla pääaineensa suorittaneet olivat muita useammin työssä, jossa eivät hyödyntäneet oppimaansa juurikaan. Kuitenkin käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet olivat muita useammin myös työssä, jossa hyödynsivät oppimaansa jatkuvasti. Tässä on syytä huomata käytännöllisen filosofian laitoksella pääaineensa suorittaneiden verrattain pieni määrä. Jonkin verran oppimaansa työssään hyödynsivät muita useammin Svenska social- och kommunalhögskolanissa tutkinnon suorittaneet.

15.9.2 Opintojen antamat valmiudet

Valtiotieteilijät kokivat yliopisto-opintojen kehittäneen erityisesti kykyä hankkia lisätietoja ja -taitoja sekä omalla alalla toimimiselle keskeisiä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia. Yli kolme neljänestä valtiotieteilijöistä ilmoitti yliopisto-opintojen kehittäneen näitä osa-alueita vähintään melko paljon. Myös opitun soveltamista käytäntöön piti noin puolet valtiotieteilijöistä taitona, jota yliopisto-opinnot olivat kehittäneet vähintään melko paljon.

Kuva oman alan työmarkkinoista ja tieto työllistymismahdollisuuksista oli sen sijaan jäänyt myös valtiotieteilijöillä hyvin selkiytymättömäksi: lähes kolmannes ilmoitti, ettei opiskelu yliopistossa ollut kehittänyt näitä osa-alueita lainkaan. Sukupuolittain tarkasteltuna yliopisto-opintojen antamissa valmiuksissa ei ilmennyt kovin merkittäviä eroja, joskaan miehillä kuva oman alan työmarkkinoista ja työllistymismahdollisuuksista ei ollut jäänyt aivan yhtä selkiytymättömäksi kuin naisilla.

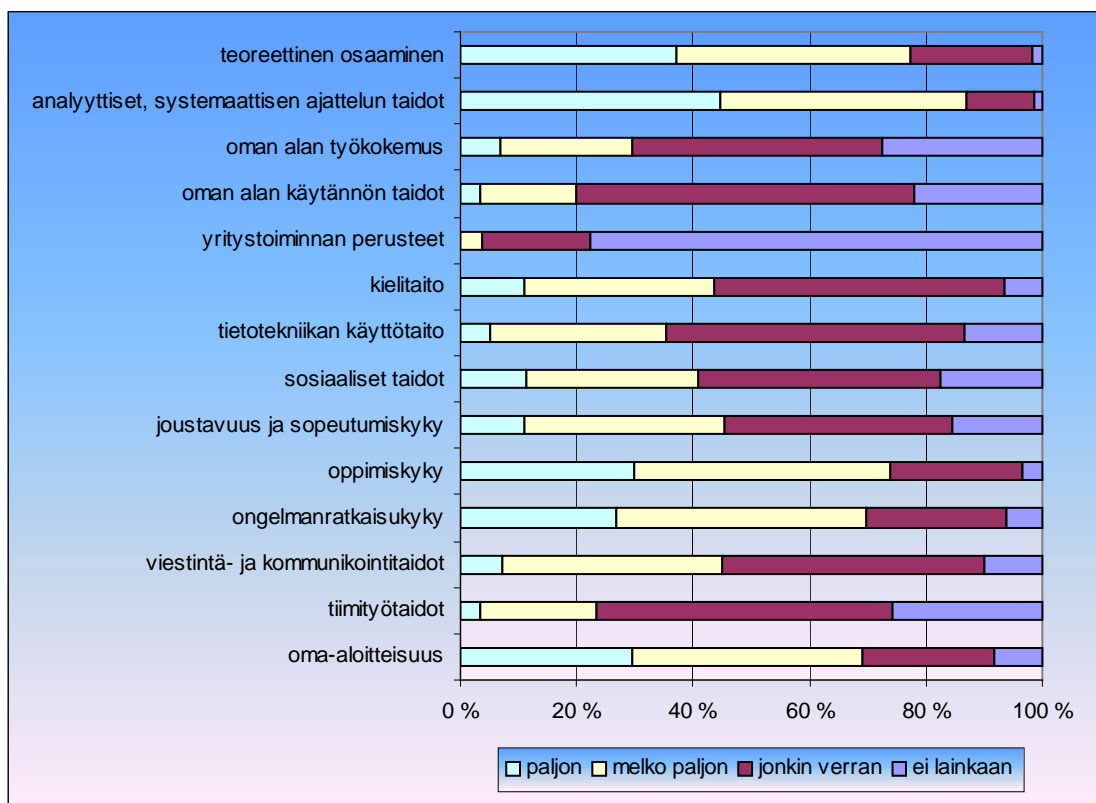
Tiedollisia ja taidollisia valmiuksia kokivat saaneensa erityisesti kansantaloustiedettä sekä käytännöllistä filosofiaa pääaineenaan lukeneet, omalla alalla toimimiselle keskeisiä arvoja ja asenteita puolestaan sosiaalipsykologian, sosiologian ja yhteiskuntahistorian laitoksilla pääaineensa suorittaneet. Kuva oman alan työmarkkinoista sekä tieto työllistymismarkkinoista olivat sen sijaan jääneet erityisen selkiytymättömäksi sosiaalipsykologian ja valtio-opin laitoksilla pääaineensa suorittaneilla. Valmiuksia soveltaa opittua käytäntöön kokivat saaneensa erityisesti sosiologit, jälkimmäistä myös yhteiskuntahistorian laitoksella pääaineensa suorittaneet.

Kuvio 108. Yliopisto-opintojen antamat valmiudet Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneilla.

Työelämässä hyödyllisistä tieto- ja taitoalueista eniten olivat yliopisto-opintojen aikana kehittyneet valtiotieteilijöiden arvion mukaan erityisesti oman alan teoreettinen osaaminen, analyyttiset, systemaattisen ajattelun taidot sekä oma-aloitteisuus ja oppimis- ja ongelmanratkaisukyky.

Edellä mainittuja hieman vähemmälle olivat valtiotieteilijöiden arvion mukaan jääneet kielitaito, tietotekniikan käyttötaito, sosiaaliset kyvyt, joustavuus ja sopeutumiskyky sekä viestintä- ja kommunikointitaidot. Vähiten yliopisto-opinnot olivat kehittäneet valtiotieteilijöillä oman alan työkokemusta ja käytännön taitoja, tiimityötaitoja sekä yritystoiminnan perusteiden tuntemusta, joka oli myös valtiotieteilijöillä jäänyt kaikista vähäisemmäksi.

Kuvio 109. Yliopisto-opintojen kehittämät tieto- ja taitoalueet Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997 tutkinnon suorittaneilla.